

Požár v domácnosti – otevřený oheň

Otevřený oheň je častý zdroj požáru v domácnosti. Hasičský záchranný sbor JmK ve spolupráci s Policií ČR – Městské ředitelství Brno a Diecézní charitou Brno Vám poradí, jak jej bezpečně používat.

Charakteristika otevřeného ohně

Jednou z nejčastějších příčin požáru v domácnosti jsou činnosti, při kterých se využívá otevřený oheň (**svařování, pálení plamenem, hořící svíčky, zábavná pyrotechnika** apod.).

Všechny tyto činnosti mají jedno společné, vyskytují se při nich zdroje tepla dostačující pro zapálení běžného hořlavého materiálu.

Svařování

Svařovat lze kovy železné (např. ocel), ale také neželezné (např. hliník a měď). Takzvaně svařovat lze však také plasty a lepenku. Samostatnou kapitolu v práci s otevřeným ohněm tvoří pokrývačské práce, při kterých dochází k manipulaci s hořlavými látkami (lepenkami), které se svařují například plynovými hořáky.

Obr.: Ohřev tohoto plastového vodovodního potrubí PB hořákem měl za následek požár rodinného domu.

Předpisy stanoví, že **práce, pro které je nutná odborná kvalifikace, nesmí provádět ten, kdo požadovanou kvalifikaci nemá.** Kdo chce provádět např. svářečské práce, musí mít platný svářečský průkaz. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů stanoví: "Fyzická osoba nesmí provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy". V případě, že toto ustanovení fyzická osoba poruší může jí být uložena pokuta až do výše 25.000, - Kč.

Základní bezpečnostní opatření při svařování a dalších pracích s otevřeným ohněm řeší vyhláška č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví

podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živíc v tavných nádobách.

Základním bezpečnostním opatřením je v případě práce s otevřeným ohněm **odstranění všeho hořlavého materiálu**, a to nejen v bezprostředním okolí prováděné práce, ale nejlépe v celém prostoru. Dále je nutné zkontrolovat, zda nemůže dojít k přenosu jisker nebo žhavých okují k hořlavému materiálu v jiném prostoru (např. otvory v podlaze nebo ve stěnách). Rovněž nelze zanedbat přenos tepla vedením (např. trubka procházející stěnou do jiného prostoru, která je v přímém kontaktu s hořlavými látkami). Pokud jsou prováděny práce s otevřeným ohněm v domě nebo v bytě za provozu, je nutná spolupráce majitele nebo nájemníka na bezpečnostních opatřeních. Lidem, kteří tyto práce provádějí, musí být poskytnuty správné informace o hořlavých materiálech v okolí prováděných prací. **Při pracích s otevřeným ohněm**, zejména při svařování a pálení, **musí být přítomna další osoba**, která sleduje kam žhavé částice odletují a v případě potřeby může oheň v zárodku uhasit připravenými hasebními prostředky. **Při přerušení práce musí vždy alespoň jedna osoba místo práce střežit a po ukončení práce je povinnost místo práce a jeho okolí kontrolovat.** Nejkratší doba požárního dohledu je 8 hodin. Obdobná opatření se vztahují také např. na práci s otevřeným ohněm při lepení izolační nebo jiné střešní krytiny otevřeným plamenem.

Různá zařízení používající otevřeného ohně je nutné používat přesně dle návodu výrobce. Pokud se při práci s otevřeným ohněm používají současně hořlavé kapaliny (benzin, petrolej apod.) je nutná nejvyšší opatrnost, neboť může dojít ke zraněním i smrtelným úrazům. Proto je nutné se vždy nejprve seznámit se správnými postupy vhodnými pro používání těchto zařízení a tyto postupy dále dodržovat.

SVÍČKY, PRSKAVKY A ZÁBAVNÁ PYROTECHNIKA

SVÍČKY si v posledních letech našly své pevné místo v našich domech či bytech. Jejich obliba neustále stoupá, ale jen málokdo si uvědomuje, jak veliké nebezpečí v sobě skrývají.

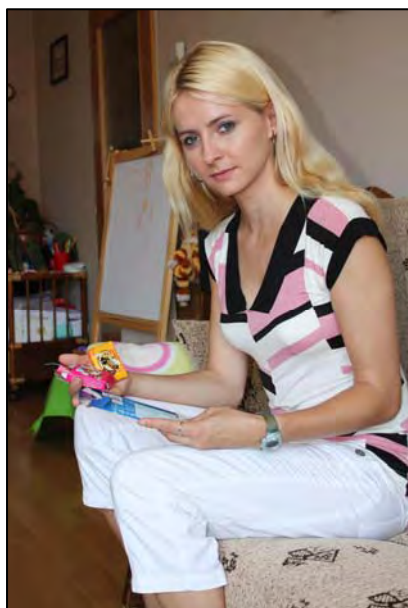
Nezapomeňte, že hořící svíčka nebo prskavka je otevřený oheň a s jako takovým by se s ní mělo zacházet. Ještě **ve vzdálenosti 8-10 cm** od plamene svíčky **teplota dosahuje 200 °C**, což stačí k zapálení papíru, plastů, textilií a dalších předmětů, které ponecháte v blízkosti hořící svíčky. Zapálenou svíčku proto nelze položit

Obr. Svíčky neponechávejte bez dozoru

kamkoliv a na cokoliv. Svíčka by měla být umístěna na stabilní nehořlavé podložce bránící přímému kontaktu svíčky s podkladem (např. chvojím v adventním věnci, ubrusem apod.). Svíčky umísťujte v dostatečné vzdálenosti od hořlavých materiálů, rozhodně je nedávejte k oknům do průvanu, blízko záclon, v těsné blízkosti textilií, nenechávejte je na poličce ani na skříni, neboť se oheň může rychle přenést na nábytek a ostatní zařízení bytu. Zapálené svíčky nesmíte nechat během jejich hoření bez dozoru. Zhasněte je vždy, když opouštíte domov nebo jdete spát. Pod stálou kontrolou by měla být i zapálená vonná aromalampa, u které hrozí vyhřeznutí hořlavin přímo na podložku. Dávejte pozor na děti, aby si bez dozoru nehrály se zápalkami svíčkou, nebo prskavkou .

Požáry vánočních stromků se v posledních letech objevují spíše ojediněle, protože většina domácností používá k jejich osvětlení elektrické žárovkové svíčky. I u nich bychom měli dodržovat základní bezpečnostní pravidla a na stromek instalovat pouze takové osvětlení zakoupené nejlépe v běžné prodejní síti, které je opatřené českým návodem, ve kterém jsou uvedeny srozumitelné informace jak s výrobkem bezpečně zacházet a jak jej správně používat. Hasiči evidují případy, kdy kvůli elektrickému zkratu el. svíček došlo k požárům bytů.

Obr. Přečtěte si návod na pyrotechnice

Během adventní doby se již prodává zábavná pyrotechnika, která se používá především při oslavách příchodu nového roku. Při jejich prodeji a skladování je nutno dodržovat veškerá základní bezpečnostní pravidla takovým způsobem, aby nedošlo ke vzniku požáru, výbuchu, nebo jinému ohrožení. Před použitím zábavné pyrotechniky si pozorně přečtěte návod k použití, který by měl být přiložen. Tam se dozvíte, jakým způsobem byste měli s pyrotechnikou zacházet, aby nedošlo k požáru či ohrožení života.

Pozor při vaření!

Vánoce jsou také obdobím častějšího pečení a vaření. Nenechávejte bez dozoru otevřený plamen plynového sporáku a dbejte zvýšené opatrnosti, aby nedocházelo ke vznícení připravovaných potravin. Pamatujte, že např. horký olej na pánvi a jiné hořlavé kapaliny se **nesmí hasit vodou**, jinak může dojít k popálení nebo opaření nezkušeného „hasiče“.

Pokud se Vám na pánvi vznítí potraviny, zakryjte pánev pokličkou a oheň uduste, posloužit k tomu může mokrý hadr nebo hasicí rouška. Výborným pomocníkem je při těchto bytových požárech **univerzální hasicí přístroj ve spreji**, kterým požár uhasíte v zárodku než se stačí rozšířit a napáchat velké škody. Je nutné jej však mít uložený nadosah od sporáku. Naopak, **v těsné blízkosti sporáku neukládejte hořlavé předměty** jako utěrky, papírové ručníky a „chňapky“ na horké nádoby.

Při vaření na plynovém sporáku doporučujeme **nenosit na sobě volné oblečení** (široké rukávy apod.), jeho části se mohou snadno dostat do kontaktu s ohněm.

Domácí únikový plán

Pro bezpečné zvládnutí požáru v domácnosti je dobré si předem připravit domácí únikový plán.

Domácí únikový plán (DÚP) je předem smluvený způsob úniku či opuštění objektu (bytu, domu) v případě požáru. Zpravidla se vypracovává několik únikových cest a slouží k včasnému a bezpečnému opuštění ohroženého prostoru. DÚP by měl být znám všem členům rodiny a měl by být alespoň dvakrát ročně procvičován. Důležitou součástí DÚP je „**Místo setkání**“ členů rodiny (u stromu na zahradě, u lampy pouličního osvětlení ...). Rodina má určeno „místo setkání“ **mimo dům** (např. u stromu před domem či jiný záchytný bod), kde se všichni sejdeme a odkud budeme volat hasiče. Lze tak získat přehled o všech členech rodiny v případě požáru a pomůžete tím také zasahující jednotce.

Obr. Požár v kuchyni

Při práci s otevřeným ohněm si hlavně pamatujte:

- Nenechávejte bez dozoru otevřený plamen plynového sporáku, krbu a dbejte zvýšené opatrnosti při vaření, aby nedocházelo ke vznícení připravovaných potravin.
- S otevřeným ohněm zbytečně neriskujte. Zdroje otevřeného ohně jako jsou svíčky nebo teplomet nenechte hořet bez dozoru, umístěte je tak, aby nemohly zapálit materiály v okolí.
- Při kouření cigaret a odhazování nedopalků do odpadkových košů dbejte na dokonalé uhašení nedopalků cigaret, pozor na pokládání

cigaret na hořlavý materiál. Velmi nebezpečné je pak kouření v posteli, zvláště pokud jste pod vlivem alkoholu nebo jiných drog.

- Skladujte hořlavé, výbušné a toxické látky pouze v určených množstvích a prostorách, mimo společné prostory obytných domů. Opatrně nakládejte s hořlavými kapalinami (benzín, nafta, barvy apod.)
- Když opouštíte domov, nezapomeňte zhasnout světla, vypnout elektrické spotřebiče, vypnout elektrický nebo plynový sporák, uhasit otevřený oheň (krb), zastavit vodu. Ujistěte se, že jsou zavřená okna a dveře.

Chcete se dovědět více o tom, jak se správně chovat při mimořádných událostech? V rámci projektu „Vaše cesty k bezpečí“ Vám Hasičský záchranný sbor JmK ve spolupráci s Policií ČR a Diecézní charitou Brno nabízí další tipy našich chytrých blondýnek, které Vám na webové adrese www.firebrno.cz/chytrablondynka poradí, jak nejlépe vyřešit i jiné situace, ohrožující Vaši bezpečnost, zdraví, životy a majetek.

